

DREPTURILE OMULUI ȘI EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE ACTIVĂ

Prof. univ. dr. Florica BRAȘOVEANU

Universitatea Ovidius din Constanța

floriordache@yahoo.com

ABSTRACT: Human Rights and Education for Active Citizenship.

This paper explores the interdependence between human rights and education for active citizenship, highlighting the role of both concepts in promoting a democratic and inclusive society. Education for active citizenship provides individuals with the knowledge and skills necessary to understand their rights and responsibilities and to actively participate in community life. The study analyzes the history of human rights, the international and national documents regulating these rights, as well as the role of institutions and organizations in their protection. Additionally, the paper discusses the implementation of education for active citizenship in Romania and its positive impact on youth and communities. In conclusion, recommendations are proposed to improve education for active citizenship, emphasizing the importance of integrating it with human rights education.

Keywords: *Human rights, education for active citizenship, democracy, equality, civic participation, protection of rights.*

Introducere

În contextul societății contemporane, drepturile omului și educația pentru cetățenie activă sunt esențiale pentru dezvoltarea unui mediu democratic și echitabil. Drepturile omului constituie o serie de principii universale menite să asigure fiecărei persoane un tratament egal și demn, indiferent de origine, sex, religie sau alte diferențe. Aceste drepturi sunt garantate prin convenții internaționale și prin acte normative interne, iar respectarea lor este un pilon fundamental al statului de drept.

Educația pentru cetățenie activă, pe de altă parte, oferă indivizilor competențele necesare pentru a înțelege și exercita aceste drepturi. Mai mult, ea promovează participarea activă a cetățenilor în viața democrati-

că și implicarea lor în procesele decizionale care le afectează comunitatea. Prin educație, indivizii nu doar că își cunosc drepturile, ci devin capabili să contribuie la protejarea acestora și să sprijine o societate bazată pe egalitate și justiție.¹

Această lucrare își propune să exploreze conceptul de drepturi ale omului și modul în care educația pentru cetățenie activă contribuie la promovarea și apărarea acestora. Vom analiza evoluția drepturilor omului, importanța educației în acest domeniu și vom explora exemple de bune practici care demonstrează cum aceste două dimensiuni se sprijină reciproc. Obiectivul principal este de a sublinia necesitatea integrării educației pentru cetățenie activă în procesul educațional ca mijloc de consolidare a unei societăți democratice și incluzive.

1. Drepturile omului: Concept și evoluție

Drepturile omului reprezintă un set de principii și standarde universale destinate protejării demnității și libertății fiecărei persoane, indiferent de rasă, sex, religie, naționalitate sau alt statut. Acestea sunt fundamentale pentru construirea unei societăți democratice și echitabile, fiind recunoscute și protejate prin diverse convenții internaționale și legislația internă.²

Conceptul de drepturi ale omului își are originile în filosofia antică³, dar forma sa modernă a fost influențată de Iluminismul secolului al XVI-II-lea. Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului din 1789, adoptată în timpul Revoluției Franceze, a reprezentat un pas semnificativ către recunoașterea drepturilor individuale. Totuși, conceptul a căpătat o importanță globală abia după cel de-al Doilea Război Mondial, când Organizația Națiunilor Unite (ONU) a adoptat Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO) în 1948⁴. Aceasta a devenit piatra de temelie a protecției

1 Anechitoe, C., „Toleranța versus intoleranța”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, 11(2) (2023), pp. 124-133.

2 Ioan-Gheorghe Rotaru, „A look at how the concept of human rights has evolved over time”, *Journal for Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, Vol. 11 No. 2 (2023), pp.825-874.

3 N. V. Dură, „The European juridical thinking, concerning the human rights, expressed along the centuries”, în *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, VII, 2 (2010), pp. 153-192; N. V. Dură, „Justitia” and “Aequitas” in the perception of the Greek philosophers and of the Roman jurists”, în *Teologia Młodych*, 4 (2015), pp. 4-9.

4 Adoptată sub forma unei Rezoluții de Adunarea generală a Organizației Națiunilor Unite la data de 10 decembrie 1948.

internaționale a drepturilor omului, stabilind drepturi civile, politice, economice, sociale și culturale care trebuie respectate de toate statele membre ale ONU.

Adoptată de către Adunarea Generală a ONU, Declarația Universală a Drepturilor Omului⁵ este unul dintre cele mai importante documente din istoria drepturilor omului. Ea stabilește un set de drepturi fundamentale care ar trebui garantate tuturor oamenilor, cum ar fi dreptul la viață, libertatea de exprimare, dreptul la un proces echitabil și dreptul la educație. Deși nu este un tratat obligatoriu din punct de vedere juridic, DUDO a influențat dezvoltarea altor instrumente internaționale obligatorii, cum ar fi Convenția internațională privind Drepturile Civile și Politice și Convenția Internațională privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale.⁶

Adoptată în 1950 și intrată în vigoare în 1953, Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)⁷ este un tratat internațional obligatoriu pentru statele membre ale Consiliului Europei. CEDO include o gamă largă de drepturi civile și politice, precum dreptul la viață, interzicerea torturii, dreptul la un proces echitabil și libertatea de exprimare. În plus, convenția instituie Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care are jurisdicție asupra încălcărilor drepturilor prevăzute în convenție de către statele membre. Cetățenii pot sesiza direct Curtea în cazul în care consideră că statul nu le-a respectat drepturile, iar deciziile Curții sunt obligatorii.

Constituția României, adoptată în 1991 și revizuită în 2003, garantează drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor români. În Titlul II, articolele 15-52 reglementează o gamă largă de drepturi fundamentale, precum: Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (Art. 22), Dreptul la libertatea de exprimare (Art. 30), Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (Art. 41), Dreptul la educație (Art. 32).

Pe lângă Constituție, drepturile omului sunt protejate în România prin legi specifice, cum ar fi Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului⁸ și Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de

5 N. V. Dură, „The Universal Declaration of Human Rights”, in *EIRP Proceedings Vol. 10*, Danubius University Press, Galati, 2015, pp. 240-247.

6 Brașoveanu, F., & Anechitoae, C., „Considerații privind protecția internațională a drepturilor omului”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, 9 (1) (2021), pp. 98-110.

7 C. Mititelu, „The European Convention on Human Rights”, in *EIRP Proceedings Vol. 10*, Danubius University Press, Galati, 2015, pp. 243-252.

8 Publicată în Monitorul Oficial nr. 557/23 iunie 2004.

șanse între femei și bărbați⁹. De asemenea, România este semnatară a principalelor convenții internaționale în domeniul drepturilor omului, asigurând transpunerea acestora în legislația națională.¹⁰

Drepturile omului sunt, în general, clasificate în două categorii principale: drepturi civile și politice, respectiv drepturi economice, sociale și culturale.

Drepturile civile și politice sunt menite să protejeze libertățile individuale și să asigure participarea cetățenilor în viața politică a țării. Printre aceste drepturi se numără: dreptul la viață (Art. 22, Constituția României), dreptul la libertatea de exprimare (Art. 30, Constituția României), dreptul de a participa la alegeri (Art. 36, Constituția României), dreptul la un proces echitabil (Art. 21, Constituția României).¹¹

Aceste drepturi sunt protejate prin tratate internaționale precum Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Civile și Politice, la care România este parte.

Aceste drepturi asigură condițiile necesare pentru bunăstarea economică și socială a cetățenilor, precum și accesul la cultură și educație. Printre acestea se numără: dreptul la muncă (Art. 41, Constituția României), dreptul la educație (Art. 32, Constituția României), dreptul la sănătate (Art. 34, Constituția României), dreptul la un trai decent (Art. 47, Constituția României).

Aceste drepturi sunt consacrate în Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974.¹²

Protejarea și promovarea drepturilor omului reprezintă un efort colectiv la nivel internațional și național. Instituțiile internaționale, precum Organizația Națiunilor Unite, Consiliul Europei și Uniunea Europeană, joacă un rol central în monitorizarea respectării acestor drepturi și în furnizarea de mecanisme pentru remedierea încălcărilor.¹³ La nivel național,

9 Publicată în Monitorul Oficial nr. 301/8 mai 2002.

10 Marin, M., „Protecția Juridică a Drepturilor Omului între Cutumă, Lege și Jurisprudență”, în *Management Intercultural*, 30 (2014), pp. 122-126.

11 Rusu, I., „Constituția României—garant al protecției drepturilor omului în contextul integrării României în Comunitatea Europeană”, în *Drepturile omului*, 2 (2005), pp. 41-44.

12 Publicat în Buletinul Oficial nr. 146/20 noiembrie 1974.

13 Brașoveanu, F., Petru, A., & Brezeanu, L., „European policy concerning the protection of the quality of the environmental factor—water” în *Challenges of the Knowledge Society*, 2 (2012), pp. 1058-1063.

instituții precum Avocatul Poporului și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării au responsabilitatea de a investiga și remedia abuzurile împotriva drepturilor omului.

De asemenea, România, fiind membru al Uniunii Europene, se conformează Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, care consolidează drepturile fundamentale pentru cetățenii europeni, asigurând astfel protecția acestora la cel mai înalt nivel. În plus, România este supusă jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, având obligația de a respecta deciziile acestei instanțe.

2. Educația pentru cetățenie activă

Educația pentru cetățenie activă este un proces educațional esențial care vizează pregătirea indivizilor pentru a deveni membri responsabili, implicați și informați ai societății. Ea are ca scop dezvoltarea competențelor și cunoștințelor necesare pentru ca cetățenii să participe activ la viața democratică și să își cunoască drepturile și responsabilitățile.

Educația pentru cetățenie activă este definită ca procesul prin care indivizii învață despre drepturile, obligațiile și responsabilitățile lor în cadrul unei societăți democratice, dezvoltând abilități de participare și implicare în viața comunității. Aceasta încurajează gândirea critică, cooperarea, respectul pentru diversitate și soluționarea pașnică a conflictelor.¹⁴

Obiectivele principale ale educației pentru cetățenie activă includ: creșterea conștientizării asupra drepturilor și responsabilităților cetățenești, dezvoltarea abilităților necesare pentru participarea activă în viața comunitară și politică, încurajarea respectului față de diversitate și toleranță, promovarea valorilor democratice și a statului de drept, învățarea metodelor pașnice de soluționare a conflictelor.

Educația joacă un rol esențial în formarea cetățeniei active, oferind indivizilor cunoștințele și competențele necesare pentru a înțelege și participa în mod activ în viața democratică. Un cetățean activ nu este doar cel care votează sau urmează legile, ci și cel care se implică în problemele comunității, propune soluții și contribuie la îmbunătățirea calității vieții.

Prin educație, indivizii învață: valori democratice: libertatea, egalitatea, justiția și respectul pentru lege, drepturi și responsabilități: cetățenii

14 Marin, M., „Human rights between abuse and non-discrimination”, în *Management Intercultural*, (31), (2014), pp. 209-213.

sunt conștienți de drepturile lor fundamentale și de modul în care le pot apăra, participare civică: sunt încurajate acțiuni precum participarea la alegeri, dezbateri publice și inițiative civice.

Această dimensiune subliniază importanța formării unor cetățeni care să înțeleagă și să respecte valorile democratice și drepturile fundamentale ale omului. Educația pentru democrație presupune învățarea modului în care funcționează instituțiile democratice și cum pot cetățenii să participe activ la procesele politice. De asemenea, educația pentru drepturile omului îi ajută pe tineri să înțeleagă conceptul de drepturi fundamentale și cum acestea trebuie protejate și promovate.¹⁵

Această dimensiune vizează dezvoltarea unui sentiment de responsabilitate socială, prin care cetățenii își asumă un rol activ în îmbunătățirea comunității lor. Aceasta include promovarea voluntariatului, participarea în proiecte comunitare și implicarea în acțiuni ce vizează binele comun. Educația pentru implicare civică stimulează, de asemenea, participarea cetățenilor la dezbateri publice și inițiative sociale, consolidând astfel democrația participativă.

Activitățile extracurriculare reprezintă o metodă eficientă de promovare a cetățeniei active, oferind elevilor și studenților ocazia de a se implica în proiecte care să le dezvolte abilitățile de leadership, colaborare și implicare socială.¹⁶

Voluntariatul este o altă strategie importantă, care oferă tinerilor oportunitatea de a contribui direct la soluționarea problemelor comunității. Implicarea în activități de voluntariat dezvoltă empatia, simțul responsabilității și capacitatea de a colabora pentru atingerea unor obiective comune.

Proiectele școlare axate pe cetățenie activă reprezintă un mijloc excelent prin care elevii își pot dezvolta abilități civice. Acestea pot include simulări de procese electorale, inițiative de dialog cu autoritățile locale sau proiecte de cercetare despre problemele comunității.

Participarea elevilor în comunitate poate fi încurajată prin diverse parteneriate între școli și organizații non-guvernamentale sau autorități locale. Elevii pot fi implicați în campanii de conștientizare, proiecte de mediu

15 Zlătescu, I. M., *Drepturile omului-un sistem în evoluție*, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 2007, pp. 23 – 27.

16 Participarea la cluburi de dezbateri, acțiuni de mediu sau inițiative de ajutor comunitar contribuie la dezvoltarea unui simț civic și la înțelegerea impactului pozitiv pe care îl poate avea un cetățean activ asupra comunității.

sau acțiuni care promovează incluziunea socială. Prin astfel de activități, tinerii nu doar că învață despre drepturile și responsabilitățile lor, ci dobândesc și abilități practice de implicare activă în societate.

3. Relația dintre drepturile omului și educația pentru cetățenie activă

Drepturile omului și educația pentru cetățenie activă sunt interconectate în mod direct, având scopul comun de a dezvolta o societate democratică, incluzivă și echitabilă. Înțelegerea și respectarea drepturilor fundamentale stau la baza unei cetățenii active, care își propune să pregătească indivizi capabili să protejeze și să promoveze aceste drepturi. Drepturile omului și educația pentru cetățenie activă se susțin reciproc.¹⁷

Cunoașterea și respectarea drepturilor omului sunt esențiale pentru formarea unor cetățeni activi și responsabili. Educația în domeniul drepturilor omului permite cetățenilor să-și înțeleagă drepturile fundamentale și cum pot acestea fi protejate și exercitate. Mai mult, un cetățean activ nu este doar conștient de drepturile sale, ci și de responsabilitățile sale față de ceilalți membri ai comunității.

Cunoașterea drepturilor omului ajută la identificarea și combaterea nedreptăților, discriminării și abuzurilor. Educația civică joacă un rol esențial în promovarea valorilor democratice, cum ar fi egalitatea, justiția și respectul pentru diversitate.

Respectarea drepturilor omului¹⁸ este o condiție fundamentală pentru asigurarea unei participări echitabile în viața politică și socială. Fără respectarea acestor drepturi, cetățenii nu ar putea participa liber la procesele decizionale care le afectează viața.

Astfel, educația pentru cetățenie activă se bazează pe înțelegerea profundă a acestor drepturi și pe dorința de a le apăra și promova în toate aspectele vieții sociale.

Educația pentru cetățenie activă nu doar că informează cetățenii despre drepturile lor, ci îi și pregătește să acționeze pentru protecția și promovarea acestora. Prin educație, cetățenii învață cum să-și exercite dreptu-

17 Racu, T., Educația pentru cetățenie; de la teorie la practică, în *Revista Didactica Pro...*, revistă de teorie și practică educațională, 34(5-6), (2005), pp. 114-117.

18 C. Mititelu, „Provisions of Principle with European Constitutional Value on the “Person’s” Right to Freedom and Security”, în *Journal of Danubius Studies and Research*, VI, 2 (2016), pp. 158-165.

riile în mod responsabil și cum să contribuie la îmbunătățirea comunității și a societății în ansamblu.

Educația pentru cetățenie activă încurajează participarea la viața publică, precum votul, participarea la proteste pașnice sau implicarea în inițiative civice. Astfel, cetățenii devin apărători ai drepturilor omului, luptând împotriva discriminării, abuzului de putere și inegalităților.

Cetățenii educați pentru a deveni activi și implicați vor contribui la construirea unor sisteme democratice solide, în care drepturile omului sunt respectate și protejate.¹⁹ Educația pentru cetățenie activă ajută la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a conflictelor, elemente esențiale în promovarea și apărarea drepturilor omului.

De asemenea, cetățenii activi joacă un rol esențial în monitorizarea și evaluarea acțiunilor autorităților, asigurându-se că drepturile omului sunt respectate și că orice încălcare este semnalată și sancționată.

Există numeroase exemple de bune practici care demonstrează succesul educației pentru cetățenie activă în protejarea și promovarea drepturilor omului. Aceste inițiative, desfășurate la nivel național și internațional, au ca scop implicarea activă a cetățenilor în viața comunității și formarea unei culturi a drepturilor omului.

Proiectul „Școli pentru Democrație” în România urmărește promovarea valorilor democratice și a cetățeniei active în școlile românești. Elevii sunt încurajați să participe la proiecte comunitare și să-și dezvolte abilități civice esențiale, cum ar fi colaborarea și implicarea activă în comunitate. Acest tip de inițiativă educațională contribuie la formarea unor tineri care își cunosc drepturile și sunt dispuși să acționeze pentru a le apăra.

Programul „Education for Democratic Citizenship” al Consiliului Europei se axează pe promovarea educației pentru cetățenie democratică și drepturile omului în rândul țărilor membre. Obiectivele sale includ dezvoltarea unui curriculum școlar care să abordeze temele cetățeniei active și drepturilor omului, organizarea de ateliere și cursuri pentru profesori și promovarea schimbului de bune practici între state.²⁰

Inițiativele de voluntariat pentru tineret în cadrul programelor Erasmus+ ale Uniunii Europene oferă oportunități de implicare civică și dezvoltare

19 Căzănel, M., „The Structure, Characters and Effects of Legal Rights Potestative”, în *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, 2 (2015), pp. 22-25.

20 Brașoveanu, F., „Considerații privind protecția drepturilor omului la nivel european”, în *Analele Universității Constantin Brâncuși din Târgu Jiu. Serie Științe Juridice*, 3 (2015), p. 27.

tare a cetățeniei active prin proiecte internaționale, care includ acțiuni pentru drepturile omului, protecția mediului și dezvoltarea comunităților locale.

Aceste exemple demonstrează eficiența educației pentru cetățenie activă în promovarea drepturilor omului și în formarea unor cetățeni care se implică activ în viața comunității, contribuind astfel la consolidarea democrației și a respectului pentru drepturile fundamentale.

4. Impactul educației pentru cetățenie activă asupra comunității și tinerilor

În România, educația pentru cetățenie activă este inclusă în curriculum-ul școlar²¹ sub forma unor cursuri de educație civică, socială și politică, precum și prin activități extracurriculare.²²

Un exemplu de bună practică în acest sens este Programul „Școli pentru Democrație”, derulat de Institutul pentru Politici Publice, în parteneriat cu Ministerul Educației. Acest program sprijină școlile din România în implementarea proiectelor educaționale axate pe promovarea valorilor democratice și a cetățeniei active.²³

Cu toate acestea, provocările majore rămân insuficiența resurselor educaționale și pregătirea cadrelor didactice. Multe școli se confruntă cu lipsa unor materiale de calitate și a unei formări adecvate a profesorilor pentru a implementa eficient educația pentru cetățenie activă. Cu toate acestea, inițiativele recente arată că, atunci când educația este bine structurată și orientată spre practică, ea poate avea un impact semnificativ asupra tinerilor.²⁴

Organizațiile non-guvernamentale joacă un rol esențial în promovarea cetățeniei active și a drepturilor omului în România. Aceste organizații oferă resurse educaționale, sprijin pentru grupurile vulnerabile și organizează campanii de conștientizare la nivel național și local.

21 De exemplu, Educația pentru cetățenie democratică și drepturile omului este predată în ciclul gimnazial și liceal, având ca scop dezvoltarea unor cetățeni conștienți de drepturile și responsabilitățile lor.

22 Popa, M., „Educația pentru cetățenie în sistemele europene de învățământ”, în *Revista de Pedagogie*, 71(1), (2023), pp. 171-188.

23 Elevii sunt încurajați să participe la dezbateri, la sesiuni de informare despre drepturile omului și la activități care să îi implice direct în comunitatea locală.

24 Mot, A., „Educație și provocări globale. Rolul UNESCO în promovarea educației pentru cetățenie mondială”, în *Drepturile omului*, (1), (2019), pp. 27-47.

Un exemplu notabil este Centrul Român pentru Educație și Dezvoltare Democratică (CRED), care desfășoară programe de educație pentru drepturile omului și cetățenie activă în școli și comunități.²⁵

De asemenea, organizații precum Asociația Pro Democrația și Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile derulează programe care încurajează tinerii să se implice în comunitate, să cunoască și să apere drepturile omului și să participe la procesele democratice. Aceste organizații organizează seminarii, ateliere și campanii care încurajează voluntariatul și implicarea activă în viața civică.²⁶

Educația pentru cetățenie activă are un impact semnificativ asupra comunităților și tinerilor, în special în ceea ce privește creșterea participării civice, dezvoltarea sentimentului de responsabilitate socială și îmbunătățirea relațiilor sociale.

Tinerii care beneficiază de educație pentru cetățenie activă sunt mai predispuși să participe la viața publică, fie prin implicarea în alegeri, fie prin inițierea sau susținerea unor proiecte comunitare.²⁷

Educația pentru cetățenie activă ajută la dezvoltarea unui simț puternic de responsabilitate socială. În cadrul proiectelor educaționale sau al activităților extracurriculare, tinerii învață să fie mai implicați în problemele comunității lor și să acționeze pentru a îmbunătăți calitatea vieții în mediul în care trăiesc.

Tinerii care participă la activități de educație civică sau la proiecte comunitare dezvoltă abilități interpersonale esențiale, cum ar fi colaborarea, respectul pentru diversitate și soluționarea pașnică a conflictelor. Acest lucru contribuie la construirea unor relații sociale mai puternice și la promovarea incluziunii sociale în comunitățile lor.²⁸

25 CRED oferă traininguri pentru profesori, dezvoltă resurse educaționale și organizează activități extracurriculare pentru elevi, toate cu scopul de a promova participarea civică activă.

26 Costachi, G., & Iacub, I., „Conceptul și semnificația contemporană a cetățeniei active”, în *Legea și Viața*, 271(7), (2014), pp. 4-9.

27 De exemplu, inițiativele care implică elevii în simulări ale proceselor electorale sau în organizarea de proiecte pentru comunitate au crescut gradul de conștientizare a importanței participării civice.

28 Un exemplu concret de impact este proiectul „Tineri pentru Comunitate”, organizat de Asociația pentru Dezvoltare și Integrare Socială, care a reușit să mobilizeze tineri din mai multe regiuni ale României să participe la activități de voluntariat și proiecte comunitare, ceea ce a condus la îmbunătățirea infrastructurii locale și la creșterea gradului de im-

Concluzii

În cadrul acestei lucrări, am analizat relația dintre drepturile omului și educația pentru cetățenie activă, subliniind importanța ambelor concepte pentru dezvoltarea unei societăți democratice și echitabile. Drepturile omului, ca set de standarde universale, reprezintă fundamentul oricărei societăți moderne, iar educația pentru cetățenie activă asigură că cetățenii sunt conștienți de aceste drepturi și dispuși să le apere. Am discutat despre evoluția drepturilor omului, principalele documente care le reglementează și rolul esențial al instituțiilor internaționale și naționale în protejarea acestora. De asemenea, am explorat impactul educației pentru cetățenie activă, subliniind contribuția acesteia la dezvoltarea unor cetățeni implicați în viața comunității și capabili să apere drepturile fundamentale.

Am discutat și despre rolul organizațiilor non-guvernamentale în promovarea cetățeniei active, precum și despre exemplele de bune practici care demonstrează succesul unor programe naționale și internaționale în educația pentru cetățenie activă. Am evidențiat cum educația pentru cetățenie activă este implementată în România, contribuind la creșterea participării civice și a responsabilității sociale în rândul tinerilor.

Educația pentru cetățenie activă și drepturile omului sunt concepte interdependente, iar combinarea lor este esențială pentru formarea unei societăți în care cetățenii nu doar că își cunosc drepturile, dar și acționează pentru protejarea acestora. Fără o educație adecvată, cetățenii pot rămâne neimplicați, iar încălcările drepturilor omului ar putea trece neobservate. În schimb, o educație solidă, care include învățarea despre drepturile fundamentale, împuternicește cetățenii să devină apărători activi ai democrației și ai egalității.

Educația pentru cetățenie activă, atunci când este combinată cu promovarea drepturilor omului, are capacitatea de a transforma indivizii în actori sociali responsabili, capabili să contribuie pozitiv la dezvoltarea comunității lor și să sprijine democrația participativă. Aceasta contribuie la formarea unei culturi civice bazate pe respect reciproc, egalitate și justiție socială.²⁹

plificare a cetățenilor în problemele sociale. Vezi, C. Mititelu, „The Human Rights and the Social Protection of Vulnerable Individuals”, in *Journal of Danubius Studies and Research*, II, 1 (2012), pp. 70-77.

29 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Current Values of Education and Culture”, In *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, edited by

Implementarea educației pentru cetățenie activă în școlile din România, precum și rolul organizațiilor non-guvernamentale în acest proces, au demonstrat că această educație poate contribui semnificativ la formarea unor cetățeni activi și responsabili. De asemenea, impactul pozitiv asupra comunităților și tinerilor evidențiază importanța dezvoltării unor programe educaționale eficiente care să încurajeze participarea civică și respectul pentru drepturile omului.

Pentru a îmbunătăți educația pentru cetățenie activă în România și pentru a consolida legătura acesteia cu drepturile omului, se pot face următoarele recomandări:

Este important ca educația pentru cetățenie activă să fie integrată în mod coerent în curriculum-ul școlar, astfel încât elevii să dobândească cunoștințe și abilități practice legate de drepturile lor și de participarea civică. Îmbunătățirea resurselor educaționale și formarea cadrelor didactice sunt esențiale pentru succesul acestui demers.

Cadrelor didactice joacă un rol important în educarea viitorilor cetățeni. Este necesară organizarea de programe de formare continue pentru profesori, axate pe metode de predare inovative și interactive, care să stimuleze interesul elevilor pentru cetățenie activă și drepturile omului.

ONG-urile și organizațiile civice trebuie să fie implicate mai activ în procesul educațional, oferind oportunități de participare civică prin programe extracurriculare, ateliere și inițiative de voluntariat. Parteneriatele între școli, ONG-uri și comunitate ar putea facilita o educație mai practică și mai orientată spre acțiune.

Activitățile extracurriculare, precum dezbaterile, proiectele de voluntariat și participarea în inițiativele comunitare, ar trebui încurajate pentru a oferi elevilor experiențe concrete de cetățenie activă. Aceste activități îi ajută pe tineri să înțeleagă impactul lor asupra comunității și să devină cetățeni implicați.

Este important ca implementarea educației pentru cetățenie activă să fie evaluată în mod constant, pentru a se putea adapta nevoilor elevilor și pentru a se asigura că această educație își atinge scopurile.

Prin adoptarea acestor măsuri, România poate consolida educația pentru cetățenie activă și poate asigura că tinerii nu doar înțeleg, dar și apără drepturile fundamentale și valorile democratice.

Bibliografie

- ANECHITOAIE, C., „Toleranța versus intoleranța”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, 11(2) (2023), pp. 124-133.
- BRAȘOVEANU, F., & ANECHITOAIE, C., „Considerații privind protecția internațională a drepturilor omului”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, 9 (1) (2021), pp. 98-110.
- BRAȘOVEANU, F., „Considerații privind protecția drepturilor omului la nivel european/Considerations regarding the protection of human rights at european level”, în *Analele Universității Constantin Brâncuși din Târgu Jiu. Serie Științe Juridice*, 3 (2015), pp. 27-34.
- BRAȘOVEANU, F., Petru, A., & Brezeanu, L., „European policy concerning the protection of the quality of the environmental factor-water”, în *Challenges of the Knowledge Society*, 2 (2012), pp. 1058-1063.
- CĂZĂNEL, M., „The Structure, Characters and Effects of Legal Rights Potestative”, în *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, 2 (2015), pp. 22-25.
- COSTACHI, G., & IACUB, I., „Conceptul și semnificația contemporană a cetățeniei active”, în *Legea și Viața*, 271(7) (2014), pp. 4-9.
- DURĂ, N. V., „Justitia” and “Aequitas” in the perception of the Greek philosophers and of the Roman jurists”, in *Teologia Młodych*, 4 (2015), pp. 4-9.
- DURĂ, N. V., „The European juridical thinking, concerning the human rights, expressed along the centuries”, în *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, VII, 2 (2010), pp. 153-192.
- DURĂ, N. V., „The Universal Declaration of Human Rights”, in *EIRP Proceedings Vol. 10*, Danubius University Press, Galati, 2015, pp. 240-247.
- MARIN, M., „Human rights between abuse and non-discrimination”, în *Management Intercultural*, 31 (2014), pp. 209-213.
- MARIN, M., „Protecția Juridică a Drepturilor Omului între Cutumă, Lege și Jurisprudență”, în *Management Intercultural*, 30 (2014), pp. 122-126.
- MITITELU, C., „Provisions of Principle with European Constitutional Value on the “Person’s” Right to Freedom and Security”, în *Journal of Danubius Studies and Research*, VI, 2 (2016), pp. 158-165.
- MITITELU, C., „The European Convention on Human Rights”, in *EIRP Proceedings Vol. 10*, Danubius University Press, Galati, 2015, pp. 243-252.
- MITITELU, C., „The Human Rights and the Social Protection of Vulne-

- nable Individuals”, in *Journal of Danubius Studies and Research*, II, 1 (2012), pp. 70-77.
- ✦ MOT, A., „Educație și provocările globale. Rolul UNESCO în promovarea educației pentru cetățenie mondială”, în *Drepturile omului*, 1 (2019), pp. 27-47.
 - ✦ POPA, M., Educația pentru cetățenie în sistemele europene de învățământ”, în *Revista de Pedagogie*, 71(1) (2023), pp. 171-188.
 - ✦ RACU, T., „Educația pentru cetățenie; de la teorie la practică”, în *Revista Didactica Pro...*, revistă de teorie și practică educațională, 34(5-6) (2005), pp. 114-117.
 - ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Current Values of Education and Culture”, In *Proceedings of the 23th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, edited by Nicoleta Elena Heghes, pp. 87-92, Princeton, NJ, United States of America, 2021. DOI: 10.5281/zenodo.5507021.
 - ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, „A look at how the concept of human rights has evolved over time”, *Journal for Freedom of Conscience (Jurnalul Libertății de Conștiință)*, Vol. 11 No. 2 (2023), pp.825-874.
 - ✦ RUSU, I., „Constituția României—garant al protecției drepturilor omului în contextul integrării României în Comunitatea Europeană”, în *Drepturile omului*, 2 (2005), pp. 41-44.
 - ✦ ZLĂTESCU, I. M., *Drepturile omului - un sistem în evoluție*, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 2007.